

ALLIANCE NUMISMATIQUE EUROPÉENNE
EUROPEES GENOOTSCHAP
VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE
FONDATEURS — STICHTERS

RENÉ DE MARTELAERE

ANTOINE VANDEN BRANDE

314, avenue Gitschotel, BORGERHOUT-ANVERS (Belgique) Tél. 39.17.51

Août 1954

— 8 —

Augustus 1954

L'ATELIER MONÉTAIRE D'ANVERS

(suite)

Les Archiducs frappèrent à Anvers pendant la première période les pièces suivantes :

1. Double ducat d'or, valant 150 sols ou patards. Bustes des Archiducs en regard. Revers : écu couronné entouré du collier de la Toison d'or.

2. Ducat d'or. Mêmes types.

3. Double tiers de double ducat ou double albertin (100 sols). Or. Droit : écu couronné entouré du collier de la Toison d'or. Revers : croix de S. André, cantonnée d'une couronne, du bijou de la Toison d'or et des chiffres du millésime.

4. Tiers de double ducat ou albertin d'or. Mêmes types.

5. Double florin d'argent (40 sols). Bustes des Archiducs en regard. Revers : écu.

6. Florin d'argent (20 sols). Mêmes types.

7. Demi-florin. Bustes en regard. Revers : croix de Bourgogne. Au-dessus, une couronne ; au-dessous, le chiffre X.

8. Huitième de florin (2½ sols). Ecu. Revers : croix ornée et fleuronée ; deux couronnes et deux lions dans les cantons.

9. Seizième de florin.

10. Triple réal d'argent (15 sols). Bustes conjugués à droite. Revers : Ecu brochant sur une croix de Bourgogne.

11. Réal d'argent (5 sols). Ecu couronné. Revers : croix de S. André avec bijou de la Toison d'or. Dans le canton supérieur : une couronne. Dans les cantons latéraux : les initiales des Archiducs A - E.

12. Demi-réal. Billon. Ecu couronné. Revers : Grand briquet et bijou de la Toison d'or.

13. Quart de réal. Billon. Ecu couronné. Revers : briquet et bijou de la Toison d'or.

14. Double denier de cuivre. Le chiffre A E couronné. Revers : écu sur une croix de Bourgogne.

15. Simple denier de cuivre, valant 4 mites. Mêmes types.

16. Liard d'argent dur. Billon.

17. Liard de cuivre. Ecu couronné. Revers : briquet couronné, accosté des écussons d'Autriche, de Bourgogne et de Brabant.

18. Negenmanneke ou gigot de cuivre. Ecu couronné d'Autriche-Bourgogne portant en cœur l'écu de Brabant. Revers : croix de S. André marquée en cœur du briquet.

A partir de 1612, le système monétaire est modifié. La nouvelle période comporte, pour Anvers, les pièces qui suivent :

1. Double souverain d'or, valant 12 florins. Les Archiducs couronnés, assis de face sur un trône. Revers : grand écu couronné. 40 mm de diamètre. Pièce imitée des souverains anglais.

2. Demi-souverain d'or. Ecu parti d'Autriche et de Bourgogne, sur une croix. Revers : écu couronné entre deux monogrammes.

3. Ecu ou couronne d'or (72 sols). Croix formée de quatre monogrammes aux initiales des Archiducs. Revers : écu couronné accosté de deux briquets.

4. Ducaton d'argent (60 sols). Bustes conjugués des Archiducs à droite. Revers : écu couronné soutenu par deux lions léopardés. 44 mm de diamètre.

5. Patagon ou souverain d'argent (48 sols). Briquet sur une grande croix de Bourgogne cantonnée de deux monogrammes, d'une couronne et du bijou de la Toison d'or. Revers : grand écu couronné.

6. Demi-patagon. Mêmes types.

7. Quart de patagon ou pièce de 12 sols. Même types.

8. Escalin au paon (6 sols). Paon couronné portant sur la poitrine un écu mi-parti d'Autriche et de Bourgogne. Revers : écu couronné, placé sur une croix de S. André.

9. Pièce de 3 sols. Argent. Croix fleuronée, portant en cœur un petit lion. Revers : écu couronné dans une épicycloïde.

10. Sol. Billon. Croix ayant en cœur les initiales des Archiducs. Revers : écu couronné.

11. Demi-sol. Billon. Même droit que le sol. Revers : Armes en plein champ.

12. Double denier. Cuivre. Même types qu'à la première période.

13. Denier. Mêmes types qu'à la première période.

A la mort de l'archiduc Albert, l'Infante Isabelle resta à la tête des Pays-Bas espagnols comme gouvernante, mais la souveraineté passa à Philippe IV (1621-1665), petit-fils de Philippe II.

L'atelier d'Anvers travailla sans interruption et produisit de grandes quantités de monnaies, notamment des espèces en argent.

Le nouveau prince continua l'émission selon le système en vigueur dans la seconde période du règne des Archiducs.

Les types des grandes monnaies d'or et d'argent de Philippe IV se composèrent toujours de l'effigie du prince. Sur le double souverain d'or, Philippe IV est représenté en buste cuirassé et portant la couronne. Sur les autres pièces à effigie, la couronne est absente.

Le souverain d'or porte un lion debout à gauche, armé d'un glaive et posant la griffe sur un globe posé sur un petit autel.

Sur l'escalin d'argent, on voit aussi un lion armé d'un glaive. Il s'appuie sur un écu ovale mi-parti d'Autriche et de Bourgogne.

Mentionnons une pièce connue à un seul exemplaire et faisant partie de la collection Vte B. de Jonghe, Cabinet de Bruxelles. Cette monnaie énigmatique présente au droit le buste couronné de Philippe IV et au revers un lion debout, de face, tenant une épée nue et un sceptre. Devant lui se trouve l'écu couronné du Roi, auquel est appendu le bijou de la Toison d'or. A. de Witte pense que cette monnaie d'argent, de poids double, est le produit d'une fantaisie d'un maître de la Monnaie. Elle porte la date : 1628.

A l'expiration de la Trêve de Douze Ans (1621), les hostilités reprirent entre Philippe IV et les Hollandais. En 1625 Spinola reprit la ville de Bréda.

Le Magistrat de Bréda demanda l'autorisation à l'Infante Isabelle, gouvernante des Pays-Bas, de faire battre de menues espèces pour parer à la disette de petit numéraire. La ville de Bréda fut autorisée à faire forger dans l'atelier d'Anvers, pour la valeur de deux mille écus, des liards et des gigots de cuivre. Ces pièces sont au type habituel de Philippe IV. L'un des écussons de l'avvers du liard porte les armes de Bréda, et le revers a le millésime : 1626.

Sous Charles II (1665-1700), les mêmes espèces furent fabriquées, mais en quantités beaucoup moins considérables. Pendant cette période, la Monnaie d'Anvers ne resta pas un instant inactive.

Outre la plupart des monnaies brabançonnaises, Anvers fournit les monnaies de cuivre destinées au duché de Luxembourg et marquées de l'écu de cette province.

Comme monnaies nouvelles, on a les pièces de billon de quatre et de deux sols ou patards.

L'effigie du roi varie sur les monnaies : en 1684, c'est un jeune homme maigre, aux longs cheveux ; en 1686, elle change pour continuer à vieillir avec les années.

En 1692, on avait introduit l'usage du balancier, non sans rencontrer une vive opposition de la part des monnayeurs anversoises, qui voulaient conserver l'usage suranné du marteau.

A suivre.

F. BAILLON.

LES DIFFERENTS DES ATELIERS MONETAIRES

(suite)

R et un Lys Gand et Londres en 1815

T - Turin entre 1540 et 1549

U - Turin entre 1803 et 1814

V - Turin entre 1538 et 1544

Y et une ancre, Venise entre 1807 et 1814

deux poissons et un mât — Utrecht entre 1811 et 1814

étoile — flans fabriqués en Italie et en Espagne pour les pièces de bronze de 5 et 10 centimes pendant la guerre 1914-1918. La petite étoile se trouve sous le flambeau, différent du Directeur de la monnaie de Paris.

Voir aussi MAROC.

ATELIERS HONGROIS.

A - Agria

AI - Alba Julia

AF - Arx Fogarach

B - Bude

C - Cassovic

CM - Kaschau

CY - Colosvar

E - Enydinum

F - Felsochanya

G - Goelnitz

H - Hermanstadt

I - Istropolis

K - Kremnitz de 1780 à 1868

KB - Kremnitz depuis 1868

L - Lippa

MC - Megyes

MM - Munkacs

N - Nagybanija avant 1868

NB - Nagybanija après 1868

P - Posonium

R - Rosnavia

S - Szigonium

T - Telkibanya

U - Ujbanya

V - Visegradum

Z - Zathmarbanya

ATELIERS ITALIENS.

AQ - Aquila

B et un gland — Bologne

CC - Gênes 1803

CL et une proue — Gênes de 1811 à 1814

M - Milan depuis 1815

M et une coupe — Milan de 1804 à 1814

N - Naples

PI - Piombino

R - Rome

R couronné et une Louve — Rome de 1811 à 1814
R — Turin de 1540 à 1549
U — Turin de 1803 à 1814
V — Turin de 1538 à 1544
V — Venise 1815 à 1866
V et une ancre — Venise de 1807 à 1814

VER — Verceil
ATELIERS NORVEGIENS.

Il existe plusieurs différents dont je ne connais pas la signification

A-B-G-H-K-S-V

N — Nidaros

T — Tunsberg

ATELIERS DES PAYS BAS.

un caducée — Utrecht depuis 1817

2 poissons et un mat — Utrecht de 1811 à 1814

ATELIERS POLONAIS.

B — Bromberg

C — Cracovie

F — Franstadt

I — Ikussia

L — Lublin

M — Marienburg

O — Olkusy

P — Posen

TI — Thorn

ATELIERS PORTUGAIS.

B — Bahia

CA — Camora

C — Ceuta

CR-V — Corunha

D — Diu

G ou GA — Goa

GA — Guimarens

L ou LB — Lisbonne

M — Miranda

MM — Minas Geraes

P ou PO — Porto

P — Pernanbuco

R — Rio de Janeiro

T — Tuy

ATELIERS PRUSSIENS.

A — Berlin

B — Stettin

C — Rhénanie (?)

D — Silésie (?)

A suivre.

J. FORIEN DE ROCHESNARD.

LE COIN DU COLLECTIONNEUR HET HOEKJE VAN DE VERZAMELAAR

Liste de M. A. PAQUE, 31, avenue Defré, BRUXELLES-CUCLE (Belgique). Je serais désireux de me débarrasser de 26 plateaux avec alvéoles pour monnaies ou similaires. Il s'agit de plateaux ordinaires, plutôt vieux en bois (certains bois et carton), de 30 x 35 cm ayant de 30 à 42 alvéoles de 35, 37, 40, 45 et 48 mm de diamètre. Total alvéoles: 996. Je laisserais les 26 plateaux en lot unique pour 400 francs. Sinon 20 francs pièce.

DE PORTRETWAARDE VAN DE VROEG-MIDDELEEUWSE DUITSE MUNTEN

(Vervolg 2)

Waren onze resultaten betreffende de muntkunst der Otto's zeer in "mineur", zo zullen we des te aangenamer verrast zijn door de stempelsnijkunst onder Heinrich II (1002-1024). Niet dat we nu plotseling portrettistische prestaties van betekenis zullen ontmoeten, verre van daar, het vroeger reeds gezegde geldt voor de ganse vroege Middeleeuwen, maar wel ontmoeten we nu een ganse rij munten die ons een niet geringe graad van portretgetrouwheid bieden. We kunnen hier zeer duidelijk bemerken dat de keizer, daar waar hij niet bekend was, meestal afgebeeld wordt zonder enige aandacht te schenken aan zijn werkelijk uiterlijk. Zo is het in Luik, dat met Nrs 93 en 94 stukken van een bezwaarlijk te ontkennen ruwheid leverde, Hoei, Verdun, Maastricht, Bremen, Korvey, Dortmund, Straatsburg, Eichstadt, Villingen, Zürich, Konstanz en Salzburg. Daarentegen op andere plaatsen vertonen ze wel een of andere opmerkelijke trek. Zo streven wellicht Nr 355 van Keulen en 462 van Trier naar enige gelijkenis. Zekerheid is er bij Nr 953 van Esslingen (niet zeer mooi, maar zeker karakteristiek), 1032 tot 1035 van Augsburg 1142 tot 1144 van Salzburg. Wellicht mogen we ook Nr 1031, een baardeloze munt van de jonge vorst hier aan toe voegen. Bijzonder de Augsburgse en Regensburgse munten hebben een niet geringe portretwaarde. We kunnen moeilijk aannemen dat het louter toeval zou zijn dat de Noord-Duitse munten alle zonder, en de Zuid-Duitse bijna zonder uitzondering de keizer met een baard tonen. En het is zo goed als uitgesloten dat alle Augsburgse en haast alle Regensburgse munten naast het kenteken van de baard ook dat van de gebogen neus zonder speciale bedoeling naar voor brengen. Meer nog, de merkwaardige, druppelvormige stylering van de korte baard (bijv. op de vier munten Nrs 1032-1035) evenals het sterk geprononceerde kaaksbeen laten ons toe te veronderstellen dat de stempelsnijder het menigvuldig verblijf van de heerser in Augsburg benutte om zich vertovuld te maken met zijn gelaatstrekken. Dat de Regensburgse munten, dus deze in zijn residentie geslagen, de keizer zonder uitzondering met een baard tonen, bewijst dat men ook hier niet onverschillig was voor een korrekte voorstelling van zijn werkelijk uiterlijk. Onder deze stukken (Nrs 1075-1089) zijn naast ruwe ook werkelijk goede aanmuntingen, bijvoorbeeld Nr 1075, 1075a, 1082 en 1084, en ook de in onbekende muntplaatsen geslagen munten Nrs 1181-1183, 1188 en 1189 wijzen op portretaanleg. Daar we het uiterlijk van Heinrich kennen, kunnen we uit de beste munten zes portrettrekken opmerken. Namelijk de korte, krullende baard, de snor en de gebogen neus evenals de sterk ontwikkelde onderkaak. Op de Nrs 1034-1036 schijnt de snor te ontbreken. Zoals in de grafische kunst, overtreffen de beste Duitse aanmuntingen de beste Italiaanse aan deugdelijkheid. Merken we evenwel op dat, in Salzburg bijvoorbeeld, naast munten die naar portret streven, er ook zonder de minste ikonografische waarde geslagen werden.

De betekenis van de beginnende 11^e eeuw voor het muntportret bestaat er in dat we nu voor het eerst een ganse rij aanmuntingen vinden, die vier tot zes opgemerkte kentekens bezitten. Ook is het aantal munten met beelden naar buitengewoon toegenomen en is zelfs overwegend geworden tegenover deze met slechts een opschrift. Nochtans zijn we in geen enkel geval gerechtigd de voorstelling die we ons van de heerser gemaakt hebben door de miniaturen, aan te vullen met dit materiaal. Wel kunnen we de munten, wat betreft hun portretwaarde, legitimeren alleen door overeenstemming met grafische, hen ver voorbijstrevende getuigenissen, alsook met de zegels.

(vervolgt)

Ivo A. A. Suetens.

DE OPENING VAN DE TENTOONSTELLING TE AALST

Op Zondag, 30 Mei, greep te Aalst in de ruime zaal van het Belfort de officiële opening plaats van de Numismatische Tentoonstelling, aldaar ingericht door ons medelid, de Heer Pierre CLOTMAN, en waarover wij in het maandblad van Mei reeds geschreven hebben.

Geen moeite had men zich daar gespaard om deze plechtigheid de nodige luister bij te zetten. De genodigden werden eerst op het Stadhuis ontvangen, waar zij het Gulden Boek van de v.z.w.d. "ERKENDELJKHEID" tekenden. Groepsgewijze begaven zij zich dan naar het Belfort, waar de openingsplechtigheid zou plaats grijpen.

In de tentoonstellingszaal werd eerst het woord gevoerd door Mw. J. KIECKENS namens het bestuur van "ERKENDELJKHEID". Na gehandeld te hebben over de persoonlijkheid van de Heer CLOTMAN en zijn prachtige verzameling, drukte zij de grote dank van de vereniging uit, waaraan door de exposant het globale batig saldo van de tentoonstelling afgedragen wordt, voor het onderhoud van het Erepark der Gesneuvelden.

Vervolgens werd het woord verleend aan de Heer V. TOURNEUR, Secretaris van de Koninklijke Academie van België, die sprak over de geschiedenis en de betekenis van Aalst als Muntplaats. Zijn uiteenzetting werd door de aanwezigen met de grootste aandacht gevolgd.

In naam van het bestuur van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde sprak de Heer J. MERTENS, Adjunct-Secretaris. Hij belichtte vooral de verschillende aspecten van de numismatiek en legde de nadruk op de historische, esthetische en economische betekenis van deze edele liefhebberij.

Na het drinken van de erewijn bedankte Burgemeester O. DEBUNNE de aanwezigen, de exposant en de vereniging "ERKENDELJKHEID". In een zeer gevatte improvisatie gaf hij zijn mening te kennen over de numismatiek en onderstreepte daarna dat de stad zulk een initiatief waarderen kan en daaraan gaarne de nodige steun verleent.

In enkele woorden drukte de Heer CLOTMAN zijn dank uit voor de hulde, die hem gebracht werd, waarna hij de genodigden in zijn expositie rondleidde.

Waar het de bedoeling van de exposant was een algemene verzameling aan het publiek te tonen, is hij daarin ten eerste geslaagd. In ruim 270 schuiven uit zijn diverse penningkasten heeft hij zijn schone collectie op een eenvoudige wijze uitgesteld. Langsheen de muren en in het midden van de zaal op schuingeplaatste schragen en met glas overdekt gaf de lange reeks van goed geschikte schuiven een zeer duidelijk beeld van de grote diversiteit van een numismatische collectie.

De eerste schuiven waren gevuld met oude Griekse, Romeinse en Byzantijnse munten. Hierop volgden de zeer uitgebreide en schone reeksen van de oude Belgische provincies, die wel het meest interessante deel van deze verzameling vormen. Aangesloten wordt met de moderne Belgische munten tot heden. Volgen dan de grote buurlanden Frankrijk, Nederland, Duitsland, enz. om zo over Europa heen te komen tot de munten van de andere continenten.

Bij dit alles vonden ook noodmunten, gildepenningen, muntgewichten, tot gevangenisgeld en hondenmedailles toe hun plaats. Een bijzonder schoon geheel was dan nog gewijd aan de moderne medaille, waarbij tientallen ware kunstwerken.

Ieder stuk was van de nodige beschrijving voorzien en bij de verschillende landen en tijdvakken gaven duidelijke opschriften aan de onkundige bezoekers de nodige verklaring.

Onder fluorbuislicht kwam ieder stuk tot zijn volste recht. De muren en de schragen waren smaakvol gedrapeerd en enkele planten gaven aan de zaal een feestelijke indruk. Buiten het Belfort bij de ingang der tentoonstelling trokken enkele overgrote modellen van

munten de aandacht van het publiek en zo kan men gerust zeggen dat ook de materiële kant van de tentoonstelling zeer verzorgd werd.

Onder de talrijke aanwezigen bevonden zich ook de oud-minister en volksvertegenwoordiger L. MOYERSEN, volksvertegenwoordiger E. MORIAU, senator G. DE STOBBELEIR en verder nog schepenen, raadsleden en hoge ambtenaren der stad Aalst. Uit de wereld der numismaten en verzamelaars stipten wij de aanwezigheid aan van de Heren M. HOC, Hoofdconservator van de Koninklijke Bibliotheek, de E.H. Aalmoezenier J. DE POTTER en W. HERSENS, Ere-Voorzitter en Voorzitter van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde, B. FRANCESCHI, beroepsnumismaat, en verder nog de Heren G. BOEYKENS, M. COCQUYT, D. DE SMET, M. MARTINY, J. SCHELLES, J. VAN HOUTTE, A. VOSSAERT en W. VANBAEDEN.

Na de officiële opening daagden de nieuwsgierige bezoekers talrijk op en spoedig was de ruime zaal gevuld met vele verbaasde kijkers bij die weelde van duizenden stukken geld.

Om dit verslag over deze opening van de tentoonstelling te Aalst te besluiten wensen wij de Heer Pierre CLOTMAN nogmaals zeer hartelijk te feliciteren om zijn schone verzameling, om de propagandistische waarde van zijn initiatief en om zijn altruïstische gebaar de opbrengst van zijn tentoonstelling af te staan aan een edel werk.

Naar wij achteraf vernamen werd de tentoonstelling tijdens de 9 dagen dat zij geopend bleef, bezocht door wel 4500 personen, wat de inrichters tot tevredenheid stemmen kon en een mooi batig saldo opleverde.

J. MERTENS

NIEUWS UIT DE AFDELINGEN

ANTWERPEN

Op Zaterdag, 12 Juni, had te Antwerpen de laatste bijeenkomst van het seizoen plaats. Deze werd niettegenstaande het ongunstige weder nog bijgewoond door 24 leden en enkele belangstellenden.

De spreekbeurt der maand werd gehouden door Mej. I. VERTESEN, Adjunct-Conservator bij de Oudheidkundige Musea der Stad Antwerpen. In een kort, maar zeer gedocumenteerd en belangwekkend referaat handelde zij over "HET NUMISMATISCH BEZIT VAN DE OUDHEIDKUNDIGE MUSEA DER STAD ANTWERPEN".

Zij besprak hierbij vooral de groei van dit bezit, noemde de voornaamste donateurs en gaf over de belangrijke aanwinsten, als o.m. de collecties Ter Bruggen en Schepens, nog tal van details. Bij het einde van haar spreekbeurt werd Mej. VERTESEN door de aanwezigen met een hartelijk applaus bedacht.

Op verzoek van vele leden zal tijdens de zomermaanden de locale activiteit niet geheel stilgelegd worden. Op de tweede Zaterdag der maanden Juli en Augustus gaan te 15 uur in het lokaal "De Witte Leeuw", Frankrijklei 4, de contact- en ruilbijeenkomsten als gewoonlijk door. Er zullen dan echter geen spreekbeurten gehouden worden.

Op Zaterdag, 11 September wordt de normale werking dan terug hernomen en van die maand af komt er op de agenda van iedere bijeenkomst weer een spreekbeurt voor. Met verschillende sprekers werd hieromtrent reeds een akkoord gemaakt en het programma voor het seizoen 1954-55 belooft zeer belangwekkend te worden. Wij roepen nu reeds de leden uit Antwerpen en omgeving op om iedere tweede Zaterdag der maand regelmatig naar onze vergaderingen te komen en wij nodigen hiermede ook alle andere leden uit om bij gelegenheid deze bijeenkomsten bij te wonen.

Op Zondag, 23 Mei 1954, hield de afdeling Brugge haar 5e en tevens laatste vergadering van het winterseizoen 1953-54. Deze werd bijgewoond door de Juffrouwen HAMERLYNCK en RAU en door de Heren BEERNAERT J., BERQUIN K.R., CALLEWAERT R., DE BUCK L., DENYS Ph., DIEPÉRINCK Alb., GUNYIS J., MAURUS W., SCHAEVERBEKE Ch., SIMOENS L., VANDERMEER J. en J., VAN EEGHEM H., en VANHAECKE J. De Heren NUIJTENS M., VANHAECKE E. en VERHOEVEN L. lieten zich verontschuldigen.

Na het welkomwoord door de secretaris werd onmiddellijk het woord gegeven aan de Heer W. MAURUS, die sprak over: "DE CONSERVATIE DER MUNTEN". Beknopt, doch duidelijk, sprak hij over de factoren die de waarde van een munt bepalen en over de gebruikelijke termen om de staat, waarin de munten bewaard zijn gebleven, zo nauwkeurig mogelijk aan te duiden. Hij weidde daarna nog uit over de behandeling der stukken inzake reiniging.

Als tweede spreker had de Heer J. VANHAECKE het over "DE MANIER VAN VERZAMELEN", welke hij indeelde in twee takken, nl. het algemeen en het gespecialiseerd verzamelen. Spreker gaf de voorkeur aan de laatste manier, waarmede de aanwezigen instemden. Als voorbeeld had hij een drietal laden medegebracht waarin hij zijn munten bergt.

Als laatste punt werd door de Secretaris een overzicht gegeven nopens het voorbije seizoen. Hij dankte allen om hun medehulp.

Na dit alles sprak de Heer BERQUIN over zijn eigen bevindingen inzake de punten aangehaald in beide spreekbeurten. Alle leden schonken hem hun volle aandacht. Hij toonde verscheidene zeldzame stukken als het 40 Fr. goudstuk van Leopold I en de gouden herdenkingsmunt van 1856.

Ten slotte werd er nog druk geruild en gezellig gebabbeld en zo werd de sluitingsvergadering van de afdeling Brugge het hoogtepunt van het winterseizoen 1953-54.

De bekende Latijnse spreuk "LUCTOR ET EMERGO", die op bepaalde munten voorkomt, moge hopelijk ook voor de afdeling Brugge bewaarheid worden.

DE VERZENDING VAN HET MAANDBLAD

Van begin 1952 tot en met April 1954 werd de verzending van ons maandblad verzorgd door Mevrouw BAILY van de Afdeling Brussel. Zij moest dan uit reden van overmacht deze taak opgeven. Wij houden eraan haar ook langs deze weg nog eens hartelijk te bedanken voor de daadwerkelijke hulp, die zij hier het bestuur geboden heeft.

Wij vonden nu de Heer SUETENS van de Afdeling Antwerpen bereid dit nare werk op zich te nemen en wij danken hem hiervoor ten zeerste. Bij het aanvaarden van deze taak heeft hij zich eerts en vooral ingespannen om een groter omslag aan voordelige voorwaarden te vinden, zodat het maandblad niet meer geplooid moet worden, iets waarover vele leden zich reeds beklaagd hadden.

Hij vraagt nu om alle klachten en opmerkingen betreffende de verzending van het maandblad, als het niet ontvangen, het ontbreken van bijlagen of pagina's, een onjuiste adressering, enz., aan hem te willen richten. Zijn adres luidt: Ivo SUETENS, 48, Te Boelaerlei, BORGERHOUT (België).

HET COMITÉ.